07/08/2022

Κοσσυφοπέδιο: «Υπό κατοχή» η Ορθόδοξη Κληρονομιά – Τα στοιχεία του ΟΑΣΕ που σοκάρουν και η παρέμβαση της ΕΕ για την ιστορική Μονή Ντέτσανι

/ Επικαιρότητα

Η «φωτιά» που πήγε να «ανάψει» ανάμεσα σε Κοσσυφοπέδιο και Σερβία την περασμένη Κυριακή έσβησε σε λίγες ώρες. Υπενθύμισε ωστόσο, πόσο εύφλεκτη παραμένει η κατάσταση στα Βαλκάνια. Και οι ισορροπίες γίνονται ακόμα πιο εύθραυστες στην παρούσα συγκυρία, κατά την οποία συνεχίζεται ο ρωσικός πόλεμος στην Ουκρανία.

- *της Δέσποινας Σωτηρίου*

Η Ευρωπαϊκή Ένωση από την πλευρά της επιμένει ότι η Πρίστινα πρέπει να ιδρύσει την Κοινότητα Σερβικών Δήμων (CSM) το συντομότερο δυνατόν, σύμφωνα με τη Συμφωνία των Βρυξελλών του 2013.

Ωστόσο, δεν έχει τη δυνατότητα να «αναγκάσει» το Κόσοβο να το κάνει, όπως προκύπτει από την απάντηση του επικεφαλής της διπλωματίας της ΕΕ, Ζοζέπ Μπορέλ, στην κοινοβουλευτική ερώτηση «τι θα γίνει με την άρνηση του Κοσόβου να σχηματίσει τα CSM».

«Η ίδρυση της Ένωσης/Κοινότητας δήμων με σερβική πλειοψηφία συμφωνήθηκε και από τις δύο πλευρές, Κοσσυφοπέδιο και Σερβία, στη Συμφωνία των Βρυξελλών από το 2013. Η συμφωνία επικυρώθηκε από το Κοινοβούλιο του Κοσσυφοπεδίου και το Κοσσυφοπέδιο πρέπει να εκπληρώσει τη νομική του υποχρέωση και να την εφαρμόσει χωρίς καθυστέρηση. Και τα δύο μέρη θα πρέπει να εκπληρώσουν όλες τις διεθνείς νομικές υποχρεώσεις και τις εκκρεμείς συμφωνίες τους, καθώς και να καταβάλουν περαιτέρω σημαντικές προσπάθειες για την επίτευξη μιας συνολικής νομικά δεσμευτικής συμφωνίας για την εξομάλυνση των σχέσεων, η οποία είναι ζωτικής σημασίας για τον ευρωπαϊκό δρόμο τους», δήλωσε ο Μπορέλ.

Ο επικεφαλής της ευρωπαϊκής διπλωματίας πρόσθεσε ότι «η κάλυψη των αναγκών της μειονοτικής σερβικής κοινότητας στο Κοσσυφοπέδιο έχει μεγάλη σημασία για την ΕΕ στο Κοσσυφοπέδιο» και ότι οι Βρυξέλλες παρακολουθούν προσεκτικά την εξέλιξη της κατάστασης στο τις περιοχές αυτές.

«Η EULEX υποστηρίζει ενεργά τους θεσμούς επιβολής του νόμου του Κοσσυφοπεδίου στην ενίσχυση του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένων των προσπαθειών τους για τη διερεύνηση περιστατικών ασφαλείας που σχετίζονται με θρησκευτικές και πολιτιστικές εγκαταστάσεις. Η ΕΕ υπενθυμίζει συνεχώς στα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπεδίου να εφαρμόσουν γρήγορα και πλήρως την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου σχετικά με την ιδιοκτησία γης στη Μονή Ντέτσανι χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση», είπε ο Μπορέλ απαντώντας σε ερωτήσεις σχετικά με την προστασία της σερβικής πολιτιστικής κληρονομιάς στο Κοσσυφοπέδιο, κυρίως τα μοναστήρια της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας και παλαιότερα αιτήματα των αρχών της Πρίστινα προς την UNESCO να αφαιρέσει αυτά τα μοναστήρια από τον κατάλογο των απειλούμενων παγκόσμιων πολιτιστικών μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς, και να τα καταχωρήσει ως «κοσοβάρικα» αντί για «σερβικά».

«Η ΕΕ αποδίδει μεγάλη σημασία στο κράτος δικαίου, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων και των θρησκευτικών ελευθεριών των μειονοτικών κοινοτήτων, και παρακολουθεί προσεκτικά όλες τις εξελίξεις σε αυτές τις περιοχές στο Κοσσυφοπέδιο», πρόσθεσε ο Μπορέλ.

Βανδαλισμοί και κλοπές

Τη ίδια ώρα σοκ προκαλούν τα στοιχεία πρόσφατης έκθεσης του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη αναφορικά με τους βανδαλισμούς στην πολιτιστική κληρονομιά και τους θρησκευτικούς χώρους στο Κοσσυφοπέδιο.

Η έκθεση σημειώνει ότι από το 2014 έως το 2020, υπήρξαν συνολικά 135 περιστατικά επιθέσεων σε θρησκευτικούς και πολιτιστικούς χώριους. Το 57% από αυτά στόχευαν σε σερβικούς ορθόδοξους χώρους.

Την ίδια περίοδο, η έκθεση αναφέρει ότι σημειώθηκαν 86 περιστατικά βανδαλισμών σε θρησκευτικά κτίρια. 48 από αυτά είχαν στόχο θρησκευτικά κτίρια της Σερβικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.

Ο επικεφαλής της αποστολής του ΟΑΣΕ στο Κοσσυφοπέδιο, Μάικλ Ντάβενπορτ, είπε ότι η παρακολούθηση των χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς είναι ζωτικής σημασίας για τον εντοπισμό και την πρόληψη πιθανών παραβιάσεων.

«Η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι κοινή ευθύνη και κρίσιμη για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας των προσπαθειών μας για τη διατήρηση. Η συμμετοχή όλων των κοινοτήτων, μαζί με τους ενδιαφερόμενους θεσμούς, είναι απολύτως κρίσιμη για τη διασφάλιση της ιδιοκτησίας και της βιωσιμότητας των κοινών μας προσπαθειών», δήλωσε ο Davenport.

Η έκθεση αναφέρει ότι η υιοθέτηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Πολιτιστική Κληρονομιά 2017-2027 αποτελεί σημαντικό βήμα προς την ενίσχυση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την πολιτιστική κληρονομιά.

Επί του παρόντος, η αστυνομία παρέχει ασφάλεια για 24 θρησκευτικούς χώρους στο Κοσσυφοπέδιο, ενώ η αποστολή του ΝΑΤΟ στο Κοσσυφοπέδιο, KFOR, φρουρεί το μεσαιωνικό μοναστήρι Ντέτσανι, έναν σημαντικό σερβικό ορθόδοξο θρησκευτικό χώρο στο δυτικό Κοσσυφοπέδιο.

Η Μονή Ντέτσανι

Το Βίσοκι Ντέτσανι, είναι ένα από τα σημαντικότερα μνημεία της ΟΥΝΕΣΚΟ σε αυτό το μέρος των Βαλκανίων, του οποίου το Κόσοβο αμφισβητεί την κυριότητα και ο δήμαρχος της περιοχής αρνείται να συμμορφωθεί με τις σχετικές δικαστικές αποφάσεις.

Το μοναστήρι Ντέτσανι του 14ου αιώνα εξακολουθεί να φυλάσσεται από νατοϊκές δυνάμεις και έχει εμπλακεί σε μια διαμάχη δεκαετιών με τις τοπικές αρχές για μία έκταση πάνω από 24 εκτάρια γης.

Το 2016 το συνταγματικό δικαστήριο του Κοσσυφοπεδίου αποφάσισε ότι η γη ανήκε στο μοναστήρι, το οποίο χρησιμοποιεί το οικόπεδο για καλλιέργεια .

Ωστόσο, ο δήμαρχος της περιοχής κατέστησε σαφές ότι δεν θα σεβαστεί την απόφαση, παρά την πρόσφατη έκκληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να τιμήσει την απόφαση.

Ο δήμος θεωρείται προπύργιο του πρωθυπουργού του Κοσσυφοπεδίου πρώην μαχητή των ανταρτών, ο οποίος έχει υιοθετήσει σκληρή θέση εναντίον της Σερβίας.

Αυτή η ανοιχτή εχθρική συμπεριφορά και η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντος γύρω από το μοναστήρι από τα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπεδίου είναι αναμφισβήτητα δείκτης της ακραίας απειλής για τη σερβική θρησκευτική και πολιτιστική κληρονομιά στην περιοχή.